

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 stycznia 2018 roku

Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Anna Lubińska-Harczuk
Protokolant:	Starszy sekretarz sądowy Małgorzata Mucha

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 4 stycznia 2018 roku w L.

na rozprawie

sprawy z powództwa A. M.

przeciwko (...) w L.

o odwołanie od oceny okresowej członka służby cywilnej

I. uchyła ocenę okresową powódki A. M. z dnia 15 lutego 2017 roku i zobowiązuje pozwanego (...) w L. do sporządzenia ponownej oceny;

II. zasądza od pozwanego (...) w L. na rzecz powódki A. M. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt VII P 151/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 21 marca 2017 roku powódka A. M. domagała się od pozwanego (...) w L. uchylenia w części oceny okresowej z dnia 15 lutego 2017 roku za okres od 09.02.2015 r. do 15.02.2017 r. w zakresie następujących kryteriów:

„Podejmowanie decyzji

i odpowiedzialność”, „Zorientowanie na osiągnięcie celów”, „Skuteczna komunikacja”

i „Samodzielność i inicjatywa” oraz zobowiązanie pozwanego do ponownego dokonania oceny okresowej w zakresie w/w kryteriów. Nadto powódka wniosła o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych. (petitum pozwu k. 1)

W uzasadnieniu powódka wskazała, że od 1 września 2000 roku jest zatrudniona w (...) w L., zaś od 15 listopada 2004 roku jest mianowanym urzędnikiem służby cywilnej. Jako członek korpusu służby cywilnej podlegała okresowej ocenie dokonywanej przez bezpośredniego przełożonego. W dniu 1 lutego 2017 roku została poinformowana przez swojego bezpośredniego przełożonego - Naczelnika Wydziału Organizacji i (...), że za okres 9 lutego 2015 roku – 31 stycznia 2017 roku sporządził on ocenę okresową powódki, gdzie ocenił jej pracę „na poziomie oczekiwań”. Powódka złożyła sprzeciw od tej oceny, na skutek którego L. Komendant Wojewódzki (...) nakazał sporządzić ponowną ocenę okresową powódki z uwzględnieniem opinii radcy prawnego. W dniu 15 lutego 2017 roku powódka otrzymała ponowną

ocenę okresową, która nie uwzględniała opinii radcy prawnego. Powódka ponownie wniosła sprzeciw od sporządzonej oceny okresowej, jednak nie został on uwzględniony. Dalej powódka wyjaśniła, że w okresie od 9 lutego 2015 roku do 31 stycznia 2017 roku realizowała czynności, które należały do zakresu rzeczowego Wydziału Organizacji i (...), jak również zadania należące do zakresu kompetencji (...) S. ds. Pomocy Prawnej. Czynności te były zlecane przez Naczelnika Wydziału Organizacji i (...) oraz przez Radcę prawnego. W związku z tym ocena okresowa winna, zdaniem powódki, być dokonana przez Naczelnika Wydziału Organizacji i (...), przy uwzględnieniu opinii radcy prawnego, który sporządził taką opinię w dniu 29 czerwca 2016 roku, uzupełnioną następnie w dniu 15 lutego 2017 roku. Powódka uważa, że sporządzona ocena okresowa nie jest obiektywna i celowo została ona tak oceniona, aby uniemożliwić jej awans służbowy. Odnosząc się do oceny okresowej powódka podniosła, że została niewłaściwie oceniona w zakresie następujących kryteriów: Zorientowanie na osiągnięcie celów, Skuteczna komunikacja, Podejmowanie decyzji i samodzielność, Samodzielność i inicjatywa, gdzie przyznano jej 3 punkty. (uzasadnienie pozwu k. 2-8)

W odpowiedzi na pozew, pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki kosztów postępowania. W uzasadnieniu wskazał, że zgodnie z opisem stanowiska pracy powódki jej współpraca z radcą prawnym zajmuje ok. 20 % czasu pracy. Dodatkowo ewentualne zastępowanie radcy prawnego w charakterze pełnomocnika przed WSA zajmuje ok. 5 % czasu pracy powódki. Zdaniem pozwanego przy ponownej ocenie okresowej powódki, Naczelnik Wydziału Organizacji i (...) uwzględnił opinię radcy prawnego z dnia 29 czerwca 2016 roku, jednak uczynił to proporcjonalnie do rozkładu obowiązków wykonywanych przez powódkę. Niemniej jednak pozwany zwrócił uwagę na fakt, iż radca prawny pracujący na samodzielnym stanowisku, nie ma żadnego doświadczenia w ocenie podległych pracowników, gdyż takowych nie posiada. Dalej pozwany wskazał, że zarzut powódki co do celowego zaniżenia jej oceny, jest bezzasadny, gdyż dokonywana ocena jest przeprowadzana przez bezpośredniego przełożonego zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. (odpowiedź na pozew k. 60-61)

W piśmie procesowym z dn. 28.06.2017 r. powódka zakwestionowała argumenty podniesione w odpowiedzi na pozew i przedstawiła szczegółowe uzasadnienie swojego stanowiska. (pismo procesowe powódki k. 73-77)

W toku rozprawy strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowisko procesowe. Na ostatnim terminie rozprawy strona powodowa złożyła spis kosztów. (protokoły rozprawy k. 66, 80, 86, 92, 100, 102)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

Powódka A. M. w dniu 1 września 2000 roku została zatrudniona w (...) w L. na stanowisku starszego referenta. Od 2004 roku jest mianowanym urzędnikiem służby cywilnej i w związku z tym podlega ona okresowej ocenie. Od 2009 roku powódka została przeniesiona na stanowisko starszego specjalisty w Wydziale Organizacji i (...). Od tego czasu do zakresu jej obowiązków należało:

1. prowadzenie spraw dotyczących uzgadniania i zatwierdzania regulaminów organizacyjnych (...)
2. opracowywanie i uzgadnianie z pozostałymi komórkami organizacyjnymi K. treści regulaminów (...) w zakresie właściwości wydziału;
3. sporządzanie projektów dokumentów związanych z pełnieniem przez (...) funkcji organu administracji rządowej;
4. przygotowywanie projektów odpowiedzi na interpelacje i zapytania posłów i senatorów;
5. współpraca z radcą prawnym w zakresie opiniowania projektów aktów normatywnych i aktów prawnych dotyczących Państwowej Straży Pożarnej;
6. występowanie – w czasie nieobecności radcy prawnego - w charakterze pełnomocnika (...) w postępowaniu przed WSA;
7. przygotowywanie odpowiedzi na skargi kierowane do WSA;

8. informowanie (...) i kierujących komórkami organizacyjnymi (...) o zmianach w obowiązującym stanie prawnym w zakresie działania (...);

9. wykonywanie innych zadań zleconych przez (...).

W opisie stanowiska pracy wskazano, że czynności związane ze współpracą z radcą prawnym w zakresie opiniowania projektów aktów normatywnych i aktów prawnych dotyczących (...) oraz występowanie – w czasie nieobecności radcy prawnego - w charakterze pełnomocnika (...) w postępowaniu przed WSA, powinny zajmować łącznie 25 % czasu pracy powódki. (dowód: umowa o pracę k. 2 akt osobowych, akt mianowania k. 41 akt osobowych, zakres czynności k. 76 akt osobowych, opis stanowiska pracy k. 25-26, zeznania świadka R. G. k. 81v-82v i k.93v-94v)

Pomimo powyżej ustalonego zakresu czynności, powódka w głównej mierze w ramach swoich obowiązków służbowych, realizowała zadania we współpracy z radcą prawnym (ok. 80 % czasu pracy). Zadania te polegały na opiniowaniu i poprawianiu projektów decyzji, aktów administracyjnych, postanowień, postanowień w postępowaniu egzekucyjnym. Każdego dnia powódka wraz z radcą prawnym udzielała odpowiedzi na zapytania pracowników, kierowników działów w (...). Miała ona również udzielone pełnomocnictwo do reprezentowania (...)w postępowaniu administracyjnym. Zdarzały się sytuacje, że w czasie nieobecności w pracy radcy prawnego (np. w czasie urlopu) to ona podejmowała decyzje i udzielała odpowiedzi, które były kierowane do niej przez innych pracowników (...). Powódka samodzielnie i z własnej inicjatywy wykonywała wszystkie zadania, jednak z uwagi na brak tytułu radcy prawnego, formalnie wszystkie projekty decyzji czy postanowień były podpisywane przez radcę prawnego M. J. (1). (dowód: zeznania powódki k. 67-68v w zw. z k. 100v-101v, zeznania świadka M. J. (1) k. 80v-81v i k. 92v-93v, zeznania reprezentanta pozwanego G. A. k. 87-88)

Z uwagi na to, że powódka była mianowanym urzędnikiem służby cywilnej podlegała okresowym ocenom. Oceny tej dokonywał bezpośredni przełożony powódki – Naczelnik Wydziału Organizacji i (...), po konsultacji z radcą prawnym, z którym powódka współpracowała z uwagi, iż większość zadań, które realizowała mieściła się w zakresie współpracy z radcą prawnym. Natomiast po zmianie osobowej na tym stanowisku, obecny Naczelnik, który sporządził obie opinie z 2017 roku, nie konsultował ich z radcą prawnym (M. J. ani z kolejną osobą na tym stanowisku), nie widząc takiej potrzeby. (dowód: zeznania powódki k. 67-68v, zeznania świadka M. J. (1) k. 80v-81v, zeznania świadka R. G. k. 81v-82v i k.93v-94v, zeznania świadka D. G. k. 82v-83, zeznania świadka Z. K. k. 83-83v, zeznania reprezentanta pozwanego G. A. k. 87-88)

W dniu 29 czerwca 2016 roku radca prawny – M. J. (1), która współpracowała z powódką, sporządziła opinię zawierającą ocenę pracy powódki. Wiązało się to z przejściem na emeryturę M. J.. Po 8 lipca 2016 roku została zatrudniona nowa osoba na stanowisku radcy prawnego M. S. (dowód: opinia radcy prawnego k. 53, zeznania świadka M. J. (1) k. 80v-81v i k. 92v-93v, zeznania powódki k. 67-68v w zw. z k. 100v-101v)

W dniu 1 lutego 2017 roku bezpośredni przełożony – Naczelnik Wydziału Organizacji i (...) sporządził ocenę okresową powódki za okres od 9 lutego 2015 roku do 1 lutego 2017 roku, w której powódka otrzymała średnią ocenę 3,5 - na poziomie oczekiwań. W ramach poszczególnych kryteriów oceny powódka otrzymała następujące oceny częściowe:

Kryteria obowiązkowe:

- rzetelność i terminowość – 4 punkty,
- wiedza specjalistyczna i umiejętność jej wykorzystania – 4 punkty,
- zorientowanie na osiągnięcie celów – 3 punkty,
- doskonalenie zawodowe – 4 punkty,

Kryteria wybrane przez oceniającego:

- skuteczna komunikacja – 3 punkty,
- umiejętności współpracy – 3 punkty,
- samodzielność i inicjatywa – 3 punkty,
- umiejętności analityczne – 4 punkty.

Żadna z tych ocen nie zawierała szczegółowego uzasadnienia. (dowód: ocena okresowa z dnia 1 lutego 2017 roku k. 11-12)

Powódka złożyła sprzeciw od tej oceny, w którym podniosła m.in. to, że przy ocenie nie uwzględniono oceny radcy prawnego, z którym powódka współpracowała. Sprzeciw ten został uwzględniony i zlecono, przy uwzględnieniu opinii radcy prawnego, dokonanie ponownej oceny okresowej powódki. (dowód: sprzeciw k. 13, pismo (...) k. 14, zeznania reprezentanta pozwanego G. A. k. 87-88)

W dniu 15 lutego 2017 roku powódka została zapoznana przez Naczelnika Wydziału Organizacji i (...) z kolejną oceną okresową za w/w okres. Powódka ponownie uzyskała średnią ocenę wynoszącą 3,5 – na poziomie oczekiwań. W ramach poszczególnych kryteriów oceny powódka otrzymała następujące oceny częściowe:

Kryteria obowiązkowe:

- rzetelność i terminowość – 4 punkty – uzasadnienie: „Zadania zlecone wykonuje z zaangażowaniem na dobrym poziomie merytorycznym z zachowaniem ustawowych terminów i bez zbędnej zwłoki. Fakty i informacje przedstawia w sposób przejrzysty i syntetyczny po uprzednim rozpoznaniu sprawy z wykorzystaniem wiedzy własnej oraz pozyskanej z dostępnych źródeł”,
- wiedza specjalistyczna i umiejętność jej wykorzystania – 4 punkty – uzasadnienie: „Zdobytą wiedzę specjalistyczną potrafi praktycznie wykorzystać podczas realizacji zleconych zadań służbowych poprzez zastosowanie właściwych przepisów odpowiednich do rodzaju prowadzonej sprawy. Dzięki posiadanej wiedzy podczas realizacji zadań służbowych rozpoznać sprawy, które wymagają współdziałania ze specjalistami z innych dziedzin.”,
- zorientowanie na osiąganie celów – 3 punkty – uzasadnienie: „Osiąga wszystkie zlecone cele w określonym czasie. Wyniki pracy są satysfakcjonujące i zgodne z przyjętymi założeniami.”
- doskonalenie zawodowe – 4 punkty – uzasadnienie: „Nastawiona na własny rozwój i podnoszenie kwalifikacji tak aby zawsze posiadać aktualną wiedzę i odpowiednie umiejętności. Swoje kwalifikacje podnosi poprzez samodoskonalenie, śledzenie zmian w przepisach, a także uczestnictwo w szkoleniach organizowanych przez (...) czy też inne podmioty.”

Kryteria wybrane przez oceniającego:

- skuteczna komunikacja – 3 punkty – uzasadnienie: „Formułuje wypowiedzi w sposób jasny i zwięzły gwarantujący ich zrozumienie. Udziela rzeczowych odpowiedzi na zadane pytania oraz posługuje się pojęciami właściwymi dla rodzaju wykonywanych spraw. Przygotowane projekty pism są poprawne ortograficznie, gramatycznie i logicznie.”
- podejmowanie decyzji i odpowiedzialność, które zastąpiło kryterium „umiejętności współpracy” – 3 punkty – uzasadnienie: „Z uwagi, iż nie jest to samodzielne stanowisko pracy oceniana nie podejmuje samodzielnie decyzji, za które ponosiłaby odpowiedzialność. Każdorazowo sprawy wrażliwe powinna konsultować z bezpośrednim przełożonym, tj. naczelnikiem wydziału lub podczas współpracy z radcą prawnym.”
- samodzielność i inicjatywa – 3 punkty – uzasadnienie: „Ze względu na posiadany zasób wiedzy potrafi w sposób samodzielny realizować nałożone zadania. Równocześnie wykorzystuje dostępne źródła informacji w celu osiągnięcia

właściwego poziomu merytorycznego i formalnego przygotowywanych dokumentów. W ocenianym okresie nie zgłaszała informacji o obszarach czy zadaniach wymagających zmian.”

- umiejętności analityczne – 4 punkty – uzasadnienie: „W logiczny sposób weryfikuje dokumentację źródłową i przedstawia konkretne wnioski dotyczące danego problemu rozróżniając informacje istotne od nieistotnych. W razie potrzeby wyszukuje potrzebne informacje, interpretuje je i prezentuje w sposób optymalny, syntetyczny i zrozumiały.”

(dowód: ocena okresowa z dnia 15 lutego 2017 roku k. 15-16)

Powódka również od tej oceny złożyła sprzeciw, domagając się jej zmiany (z 3 na 4 punkty) w co najmniej w jednym z następujących zakresów: podejmowanie decyzji i odpowiedzialność, zorientowanie na osiągnięcie celów, skuteczna komunikacja, samodzielność i inicjatywa. Po rozpatrzeniu sprzeciwu, (...) nie znalazł podstaw do zmiany oceny w ramach któregokolwiek z kryteriów wskazywanych przez powódkę. (dowód: sprzeciw k. 17-22, pismo (...) k. 23-24, zeznania reprezentanta pozwanej G. A. k. 87-88)

W dniu 21 lutego 2017 roku w uzupełnieniu opinii z dnia 29 czerwca 2016 roku radca prawny, odnosząc się do kryteriów oceny okresowej wskazała, że w zakresie kryterium „samodzielność i inicjatywa” ocenia pracę powódki na poziomie „znacznie powyżej oczekiwań”, zaś w pozostałych kryteriach na poziomie co najmniej „powyżej oczekiwań”. (dowód: opinia uzupełniająca radcy prawnego k. 54, zeznania świadka M. J. (1) k. 80v-81v i k. 92v-93v)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane wyżej dowody, w tym dowody nieosobowe w postaci dokumentów, których prawdziwość i wiarygodność nie budziła żadnych zastrzeżeń, a nadto nie były one kwestionowane przez strony postępowania. Jednocześnie wskazać należy, że część dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy (w tym również obszernych akt osobowych powódki) nie miała znaczenia dla rozpoznania sprawy (m.in. dot. nieaktualnych już zakresów czynności, ocen okresowych za poprzednie lata służby cywilnej czy też przeniesienia powódki do innego Wydziału) i jako taka nie stanowiła podstawy ustaleń faktycznych. Osią sporu była bowiem prawidłowość ostatniej z przeprowadzonych ocen okresowych.

Sąd nie znalazł podstaw do zakwestionowania zeznań przesłuchanych w toku postępowania świadków. W toku postępowania dowodowego uzyskano również dowód z przesłuchania stron, których zeznania Sąd również uznaje za wiarygodne. Z przedstawionych przez te osoby relacji wynika jasny i spójny obraz, przedstawiający charakter pracy i zadań realizowanych przez powódkę w ramach jej obowiązków służbowych. W zakresie tego stosunkowo obszernego osobowego materiału dowodowego należy w ocenie Sądu zwrócić w szczególności uwagę na następujące kwestie. W wydziale, w którym pracowała powódka od lat panował zwyczaj, iż Naczelnik konsultował ocenę okresową powódki z radcą prawnym, gdyż znaczna część jej obowiązków dotyczyła zadań wykonywanych na rzecz radcy prawnego. Działo się tak za dwóch poprzednich naczelników, zaś praktyka ta została zmieniona za obecnego Naczelnika, który jak sam przyznał nie konsultował się z żadną z dwóch radców prawnych przy wydawaniu obu opinii z 2017 roku. Naczelnik wskazał co prawda, że „starał się uwzględnić” pisemną opinię radcy prawnej, powyższe jednak budzi wątpliwości skoro wszystkie oceny pozostały niezmienione, a z zeznań tegoż świadka wynika, że nie zdawał on sobie sprawy ile czasu faktycznie powódka przeznacza na wykonywanie zadań na rzecz radcy prawnego. Dodatkowo sam świadek przyznał, że miał pewne problemy we współpracy z poprzednim radcą prawnym, jednocześnie zastrzegając, że nie miało to wpływu na ocenę powódki. Natomiast przesłuchany jako reprezentant strony pozwanej (...) przyznał, że nie weryfikował czy Naczelnik rzeczywiście konsultował się z radcami prawnymi (byłą lub obecną), dokonując oceny. Komendant słusznie również zauważył, że w dwuletnim okresie podlegającym ocenie powódka pracowała z dwoma radcami prawnymi, dwoma komendantami oraz dwoma kierownikami. Wbrew wątpliwościom (...) w ocenie Sądu nic nie stało na przeszkodzie by podmiot uprawniony do wydania oceny (Naczelnik), przed jej sporządzeniem zwrócił się po informacje do tych osób. Natomiast kwestie sporządzenia przez powódkę odpowiedzi na jedną ze skarg oraz szkoleń powódki, którym dość dużo uwagi w swoich zeznaniach poświęcili powódka i świadek R. G., nie miały znaczenia dla rozpoznania sprawy, gdyż Sąd zasadniczo nie jest upoważniony do kontroli merytorycznej oceny okresowej (jej zasadności).

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo jako zasadne zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy z dn. 21.11.2008 r. o służbie cywilnej (Dz.U.2017.1889 t.j. z późn. zm.), dalej zwana u.s.c., urzędnik służby cywilnej oraz pracownik służby cywilnej zatrudniony na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony podlega ocenie okresowej dokonywanej przez bezpośredniego przełożonego. Ocena okresowa dotyczy wykonywania obowiązków wynikających z opisu zajmowanego stanowiska pracy, sporządza się ją na piśmie za okres obejmujący kolejne 24 miesiące (art. 81 ust. 3 i 4 u.s.c.). Na mocy delegacji ustawowej z art. 82 u.s.c. wydane zostało rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 4 kwietnia 2016 r. w sprawie warunków i sposobu przeprowadzania ocen okresowych urzędników służby cywilnej i pracowników służby cywilnej (Dz.U.2016.470), które jednak nie zawiera regulacji szczególnie pomocnych dla wydania rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Można wspomnieć jedynie, że na podmiocie oceniającym ciąży jedynie obowiązek uzasadnienia oceny negatywnej. Ocena pozytywna zaś jedynie może być uzasadniona.

Art. 83 ust. 1-4 u.s.c. statuuje wewnętrzną procedurę odwoławczą, polegającą na rozpatrzeniu sprzeciwu urzędnika, z której to procedury skorzystała dwukrotnie powódka. Ostatecznie okazało się jednak konieczne wniesienie powództwa do sądu na podstawie art. 83 ust. 5 u.s.c., nazwane w tymże przepisie „odwołaniem”. Stosownie do tej regulacji skuteczne wniesienie odwołania wymaga zachowania 14-dniowego terminu od dnia doręczenia decyzji albo od dnia upływu terminu na rozpatrzenie sprzeciwu. (...) rozpatrzył drugi sprzeciw powódki pismem z dnia 7 marca 2017 roku, a zatem wnosząc odwołanie do tut. Sądu w dn. 21 marca 2017 roku powódka zachowała termin ustawowy.

Na gruncie tego typu spraw powstaje pytanie jak daleko sięga kognicja sądu pracy, tj. czy sąd ten uprawniony jest do dokonania merytorycznej oceny zasadności określonej oceny okresowej czy też jedynie w przedmiotowym postępowaniu jest uprawniony wyłącznie do kontroli trybu dokonania oceny okresowej. Z zagadnieniem tym wiąże się również zagadnienie jakie możliwe orzeczenia może wydać sąd pracy, tj. czy może wydać orzeczenie reformatoryjne (zmieniające ocenę) czy też ewentualnie jedynie kasatoryjne (uchylające ocenę) lub utrzymujące w mocy ocenę okresową.

Powyższa materia stała się przedmiotem analizy orzecznictwa Sądu Najwyższego. Szczególnie interesujący jest w tej kwestii wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 2015 r. w sprawie II PK 223/14, zgodnie z którym Sąd rozpatrujący odwołanie od oceny okresowej nie jest uprawniony do podwyższenia pozytywnej oceny kwalifikacyjnej ("na poziomie oczekiwań") na "jeszcze bardziej" pozytywną. W sytuacji uznania, że ocena nie została dokonana na podstawie obiektywnych i sprawiedliwych kryteriów, sąd nie zmienia oceny okresowej, a jedynie działa kasatoryjnie (uchyla ją), co obliguje pracodawcę do jej ponownego sporządzenia. Kontrola sądu podlega zachowanie przez pracodawcę standardów, jakie wyznacza art. 94 pkt 9 k.p., zgodnie z którymi pracodawca jest zobowiązany stosować obiektywne i sprawiedliwe kryteria oceny pracowników oraz wyników ich pracy. W odniesieniu do członków korpusu służby cywilnej standardy te zapewnia ujęcie oceny okresowej w ramach określonej procedury wynikającej z powołanego wyżej rozporządzenia. W konsekwencji rozpatrując odwołanie od oceny okresowej, sąd bada, czy dochowano przepisanej trybu oceny, a stwierdziwszy w tym zakresie uchybienia, rozważa, czy naruszenie przepisów powyższego rozporządzenia było tego rodzaju, że kryteria oceny okazały się dowolne. Wspomnieć można, że powyższym wyrokiem Sąd Najwyższy zaaprobował swoje wcześniejsze stanowisko, wyrażone w wyroku z 17 czerwca 2014 r. w sprawie II PK 246/13. W ocenie Sądu Najwyższego, wyrażonej w sprawie II PK 223/14, weryfikacja obiektywnych kryteriów oraz subiektywnej oceny spełnienia oczekiwań pracodawcy stosownie do art. 81 i 82 ustawy o służbie cywilnej oraz rozporządzenia z dnia 8 maja 2009 r. w sprawie warunków i sposobu przeprowadzania ocen okresowych członków korpusu służby cywilnej powoduje, że w przypadku uzyskania przez pracownika służby cywilnej pozytywnej oceny okresowej uchylenie przez Sąd zaskarżonej oceny i nakazanie pracodawcy przeprowadzenia oceny ponownie może nastąpić tylko w szczególnie uzasadnionych okolicznościach. Sąd Najwyższy zwrócił bowiem uwagę (jeszcze na gruncie poprzedniego rozporządzenia w stosunku do powołanego wyżej), iż przewiduje ono obowiązek uzasadnienia jedynie oceny negatywnej. Ocena okresowa powódki była zaś pozytywna.

W nieco późniejszej uchwale Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2016 r. w sprawie III PZP 10/15 potwierdzono, że Sąd rozpoznając sprawę z odwołania od oceny okresowej pracownika służby cywilnej jest uprawniony wyłącznie do kontroli zachowania trybu dokonania oceny oraz uzasadnienia negatywnych ocen cząstkowych (na poziomie poniżej oczekiwań i znacznie poniżej oczekiwań) pod kątem prawdziwości podanych okoliczności faktycznych oraz zastosowania obiektywnych i sprawiedliwych kryteriów (art. 94 pkt 9 k.p.). Zajęto również analogiczne stanowisko, że uwzględniając powództwo pracownika sąd nie zmienia oceny okresowej, ale uchyla ją w całości lub części, co zobowiązuje pracodawcę do jej ponownego dokonania, a jednocześnie uchylenie negatywnej oceny okresowej jest dopuszczalne jedynie w przypadku naruszeń mających istotny wpływ na ostateczny wynik tej oceny okresowej. W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy (również powołując się na orzeczenie w sprawie II PK 246/13) zaakceptował w pełni pogląd, że założeniem wyjściowym jest to, że ocena okresowa urzędnika i pracownika służby cywilnej, jak każda opinia, nie może pozbawiać pracodawcy prawa do indywidualnej oceny. Ocena okresowa nie jest wolna od subiektywnego osądu pracodawcy, którego zakres wyznaczają przepisy dotyczące jej przeprowadzenia.

Końcowo można wspomnieć, że powyższy nurt orzeczniczy jest kontynuowany również w najnowszych orzeczeniach Sądu Najwyższego (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2017 r. w sprawie I PK 48/16). Również Sąd w sprawie niniejszej w pełni podziela powyżej zaprezentowane orzecznictwo.

Przenosząc powyższe rozważania natury ogólnej na grunt niniejszej sprawy należy wskazać co następuje. Ponieważ zarówno wszystkie oceny cząstkowe jak i ocena końcowa były pozytywne to ich uzasadnienie, które zresztą nie było obligatoryjne, nie może podlegać kontroli Sądu. W konsekwencji rozpatrując odwołanie od oceny okresowej, sąd bada, czy dochowano przepisanej trybu oceny oraz czy pracodawca dochował standardów, jakie wyznacza art. 94 pkt 9 k.p., tj. czy stosował obiektywne i sprawiedliwe kryteria oceny pracowników oraz wyników ich pracy. W ocenie Sądu Naczelnik wydziału, w którym pracowała powódka co prawda nie naruszył żadnego z przepisów powołanego wyżej rozporządzenia, jednak nie dochował wymogów pozwalających na obiektywną i sprawiedliwą ocenę pracy powódki. Zważywszy bowiem na specyfikę zajmowanego przez powódkę stanowiska, a w szczególności jej obowiązków wskazać należy, że o ile nie da się zakwestionować, że to Naczelnik był bezpośrednim przełożonym powódki to jednak osoba na stanowisku radcy prawnego również miała istotną rolę w służbie powódki. Wbrew deklarowanemu w zakresie czynności udziałowi procentowemu zadań powódki świadczonych pod kierownictwem i „na rzecz” radcy prawnego to właśnie te zadania stanowiły gros zadań służbowych powódki. Należy zresztą odnotować, że taki deklarowany udział procentowy danych czynności w stosunku do innych może mieć tylko walor instrukcyjny, gdyż nie możliwe jest z góry ustalenie ile czynności danego rodzaju mają zająć czasu pracy urzędnikowi. Wszak nie da się ustalić na przyszłość nieznanych jeszcze zadań do wykonania. Jednocześnie jak wynika z postępowania dowodowego taka sytuacja (wykonywania większości zadań na rzecz radcy prawnego) była akceptowana przez byłych i obecnych przełożonych powódki. Co prawda jak wynika z zeznań Naczelnika nie było mu w istocie wiadome ile czasu powódka przeznacza na te zadania. Niemniej jednak aprioryczne przyjęcie, że zadania te stanowią jedynie 20% obowiązków powódki prowadziło do zaprzepaszczenia postulatu przyjęcia sprawiedliwych kryteriów oceny urzędników.

Konsekwencją takiego założenia Naczelnika było zaś jego podstawowe uchybienie, tj. nieskonsultowania się z radcą prawnym (ani z osobą obecnie pracującą na tym stanowisku ani z emerytowaną już M. J. (1)). Choć bowiem powołane rozporządzenie nie nakazuje takiego trybu konsultacyjnego to jednak w takich specyficznych okolicznościach przełożony powódki celem podjęcia sprawiedliwej i obiektywnej oceny powinien był się skonsultować zarówno z obecnym jak i byłym radcą prawnym. Osoby te bowiem nadzorowały wykonywanie przeważającej części obowiązków przez powódkę. Takie też założenie przyjmowali poprzedni Naczelnicy wydziału, w którym pracowała powódka. Naczelnik nie musi mieć bowiem prawniczej wiedzy, a z założenia to właśnie osoba na stanowisku radcy prawnego jednostki powinna dokonywać oceny wszelkich projektów pism

i decyzji prawnych sporządzanych przez powódkę. Skoro zaś dwuletni okres podlegający przedmiotowej ocenie był czasem współpracy powódki z dwiema osobami na stanowisku radcy prawnego to w ocenie Sądu należało od obu tych osób uzyskać ich opinie i oceny w zakresie zadań powódki, podlegających kompetencjom radcy prawnego.

Po sporządzeniu drugiej okresowej oceny powódki Naczelnik co prawda deklarował, że zapoznał się przed jej dokonaniem z pisemną opinią emerytowanej radcy prawnego jednostki, powyższe jawi się jednak jedynie jako deklaracja. Wszelkie oceny pozostały bowiem niezmienione. Natomiast po dniu 8 lipca 2016 roku po odejściu na emeryturę radcy prawnego M. B. powódka współpracowała z nowo zatrudnioną radcą prawną M. S., praca powódki na jej rzecz nie została oceniona przez Naczelnika a sam Naczelnik jako świadek przyznał, że nie widział potrzeby konsultacji oceny pracy powódki z nowo zatrudnioną osobą na stanowisku radcy prawnego gdyż realizowane przez nią zadania w tym zakresie obejmowały 20% czasu pracy, przyznając jednocześnie, że nie skonsultował nawet czy faktycznie realizowane zadania obejmują taki wymiar czasu (k.94- zeznania R. G.). Wobec tego w ocenie Sądu w niniejszej sprawie zachodziła „szczególnie uzasadniona okoliczność”, wspomniana w jedynym z wyżej cytowanych judykatów Sądu Najwyższego. Nie dało się bowiem przeprowadzić rzeczowej i sensowej oceny całości pracy powódki bez konsultacji z radcą prawnym. Radca prawny był bowiem w istocie nieformalnym zwierzchnikiem powódki w zakresie części jej czynności służbowych. Konsultacja taka mogła zaś być przeprowadzona zarówno w formie rozmowy ustnej (choćby telefonicznej) lub prośby o pisemne stanowisko. Gdyby zaś jednak radca prawny nie zaopiniował oceny okresowej to należało by uznać, że Naczelnik dokonał aktu staranności w tym zakresie. Natomiast całkowite zignorowanie tej materii służbowej powódki w sytuacji gdy Naczelnik z natury rzeczy nie mógł mieć pełnej wiedzy o wywiązywaniu się powódki z tych obowiązków, pomimo formalnego dochowania wymogów procedury, nie mogło być uznane przez Sąd za działanie w ramach standardów jakich należy oczekiwać w służbie cywilnej.

Należało zatem uchylić ocenę okresową powódki i zobowiązać pozwanego do sporządzenia ponownej oceny.

Stosownie do art. 108 § 1 zd. 1 k.p.c. należało orzec o kosztach procesu, wobec zgłoszenia stosownych wniosków przez pełnomocników stron (art. 109 § 1 zd. 1 k.p.c.). Obie strony poniosły koszty procesu w postaci wynagrodzenia fachowych pełnomocników. Niemniej jednak stosowanie do zasady odpowiedzialności za wynik procesu (art. 98 § 1 k.p.c.), jedynie powódce jako stronie wygrywającej sprawę w całości, należy się zwrot poniesionych kosztów od strony powodowej. Kwotę 120 zł, zasądzoną w pkt II wyroku, stanowi opłata ustalona wg stawki z § 9 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2018.265 t.j.). Strona powodowa zgłosiła co prawda spis kosztów opiewających na wyższe sumy, jednakże Sąd spisem tym nie jest związany. Stosownie do § 15 ust. 3 pkt 1-4 opłatę w sprawach wymagających przeprowadzenia rozprawy ustala się w wysokości przewyższającej stawkę minimalną, która nie może przekroczyć sześciokrotności tej stawki, ani wartości przedmiotu sprawy, jeśli uzasadniają to szczegółowo wskazane w przedmiotowym akcie prawnym okoliczności. O analogicznych okolicznościach mowa jest również w art. 109 § 2 zd. 2 k.p.c.. W niniejszej sprawie nieskomplikowany charakter sprawy oraz wkład pracy pełnomocnika nie uzasadniały orzeczenia o wyższej niż minimalna stawce wynagrodzenia pełnomocnika.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji wyroku.